

Luitje (Luit) Bakker

*31 maart 1918, Oudkarspel
† 6 januari 1945, Amsterdam*



Gezin Bakker

Luit wordt geboren op 31 maart 1918 in Oudkarspel en groeit daar op met zijn broer Cornelis (1922). Vader Hermen Bakker is een gerespecteerd man met een lange politieke staat van dienst. Hij is in de gemeente Oudkarspel 22 jaar lid van de gemeenteraad en 13 jaar wethouder. Vader Bakker is bovendien gezegend met een groot redenaarstalent: "*je hebbe weer mooi sproken Bakker*" zeiden de mensen als hij weer een toespraak had gehouden.

Thuis is de houding van de familie Bakker zeer anti-Duits, maar hoe breng je dat in praktijk? De politieke rol van vader Bakker is uitgespeeld: de gemeente Oudkarspel is per 1 augustus 1941 opgegaan in de gemeente Langedijk en de gemeenteraad is door de Duitse bezettingsautoriteiten afgeschaft. De jongste zoon Cornelis heeft net de HBS afgerond en Luit is nog een jonge ambtenaar op het gemeentehuis van Nieuwe Niedorp.

Luit aan het werk op de secretarie van de gemeente Nieuwe Niedorp

Als vader Bakker begin 1942, in Alkmaar, een Hollands meisje met een Duitse soldaat ziet lopen, kan hij zijn weerzin tegen de Duitsers niet meer bedwingen. Hij scheldt haar uit voor “*Moffenle!*” en gaat verder met “*dat doe je toch niet!*” en dergelijke en prompt wordt hij gearresteerd. Straf: een jaar in de gevangenis in Wuppertal. Door struma (een schildklierandoening) mag hij zijn straf voor een half jaar onderbreken. Pas in de loop van 1943 komt hij weer vrij.



Daarmee keert de rust niet voor lang terug in huize Bakker, want in april 1944 wordt moeder Bakker in Amsterdam neergeschoten. Een ontvluchtende arrestant wordt door de stad achternagezet en een wachtmeester van de Staatspolitie lost vier schoten. De uitwerking van drie schoten blijft onbekend, bij het vierde schot echter struikelt de wachtmeester over. . . een hond! De uitwerking van dat schot is wel duidelijk: de daar in de buurt wandelende moeder Bakker is getroffen in haar rechteronderbeen. Ze wordt naar het Onze Lieve Vrouwe Gasthuis gebracht, ligt daar geruime tijd en ze herstelt. Alle extra kosten, tot en met de ingehuurd huishoudelijke hulp, worden in de loop van 1944 vergoed door het Herstelfonds. Na haar thuiskomst is te hopen dat het gezin Bakker verder gespaard zal blijven. Was het maar zo, het allerergste moet nog komen.

Luit komt in verzet

Luit is ondertussen in het gemeentehuis van Nieuwe Niedorp opgeklimmen tot “eerste ambtenaar ter secretarie” en merkt dat hij toch wel invloed kan hebben. Door de vele formulieren en distributiekaarten die door zijn handen gaan kan hij wel eens wat “regelen” en zo komt hij in een verzetsgroep terecht. Hij verleent hulp aan onderduikers, is actief voor het illegale blad *Het Parool* en vervalst persoonsbewijzen. Hij krijgt het daar extra druk mee als de Nederlandse regering in Londen in september 1944 de Spoorwegstaking uitroept. Al het spoorwegpersoneel moet opeens onderduiken en op Luit wordt nu extra veel beroep gedaan. Er zijn heel veel valse identiteitspapieren (Ausweise) en distributiekaarten nodig om te voorkomen dat het spoorwegpersoneel naar Duitsland wordt gestuurd. Luit komt volop in actie en kan door zijn positie op het gemeentehuis die valse papieren regelen. Voor het gemak tekent hij regelmatig met zijn eigen handtekening. Dat gaat een hele tijd goed. Tot in november 1944 een onvoorzichtige onderduiker wordt aangehouden in Heiloo.

Arrestatie en represaille

“*Ik ken jou wel en jij bent helemaal niet degene die er op deze Ausweis staat!*” Dat krijgt een eigenlijk ondergedoken spoorwegbeambte te horen van een Landwachter die in november 1944 in Heiloo staat te controleren. Vervolgens is het spoor terug naar die ambtenaar in Nieuwe Niedorp gauw gevonden. De gemeente Nieuwe Niedorp heeft

bovendien een NSB-burgemeester. Die waarschuwt Luit Bakker dus niet om te vluchten als de Duitse politie een onderzoek instelt. Luit wordt ter verantwoording geroepen. Hij wordt verhoord, gearresteerd en in de gevangenis gezet, uiteindelijk in Amsterdam. Bezoek is verboden. Vader Bakker probeert verzetsmensen te bewegen om een bevrijdingsactie op touw te zetten, maar die voelen daar weinig voor. Te gevaarlijk is het oordeel, wat zullen de represailles wel niet zijn.

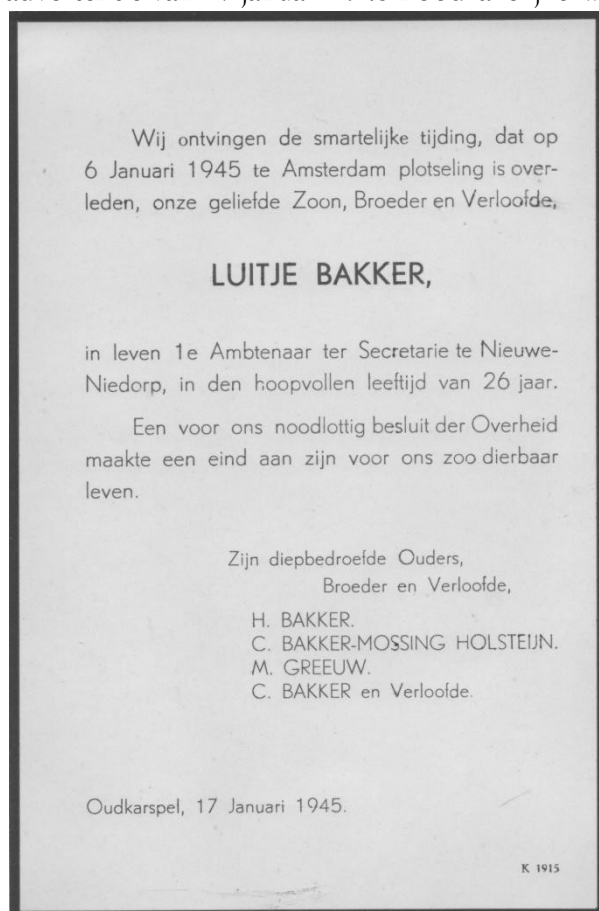
Zes weken zit Luit gevangen en neemt alle schuld op zich. Dat had hij van tevoren al gezegd, omdat velen gezinnen hebben en hij niet.

Dan pleegt in Amsterdam een verzetsgroep een aanslag op de Spiegelschool waar de inschrijvingen voor de Arbeitseinsatz afgehandeld worden. De Duitse bezettingsautoriteiten reageren met een represaille: uit de gevangenis van de Weteringschans worden zes gevangenen gehaald en gefusilleerd. Vader Bakker wordt gebeld door iemand van de Duitse autoriteiten, met de mededeling dat zijn zoon Luit deel uitmaakte van de groep van zes. Onbekend is de plek waar hij begraven ligt.

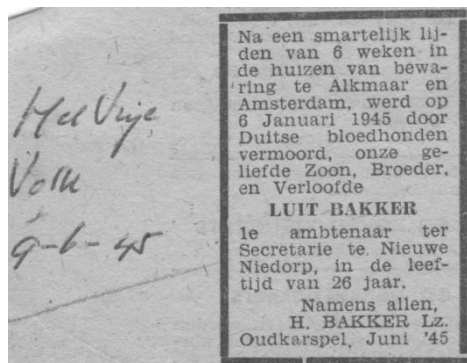
Ontreddering thuis

Volkomen ontredderd proberen de ouders van Luit het bericht van zijn overlijden te verwerken. Hun onmetelijk diepe verdriet brengt ze zover dat ze er een einde aan willen maken. Verder leven met zo'n verlies valt ze te zwaar. Met moeite vinden ze de kracht om door te leven, maar hun woede over zoiets barbaars blijft enorm. Die woede is in de advertentie van 17 januari 1945 noodzakelijkerwijs nog ingehouden, omdat Nederland

bezet is. Na de bevrijding komt de woede in de beide advertenties van juni en juli 1945 volop naar buiten en spat ze de lezer tegemoet. In de teksten nemen ze geen enkel blad voor de mond en laten beleefde formuleringen achterwege.



Rouwadvertentie Luit Bakker, zonder begrafenis want de plaats van het lichaam is onbekend



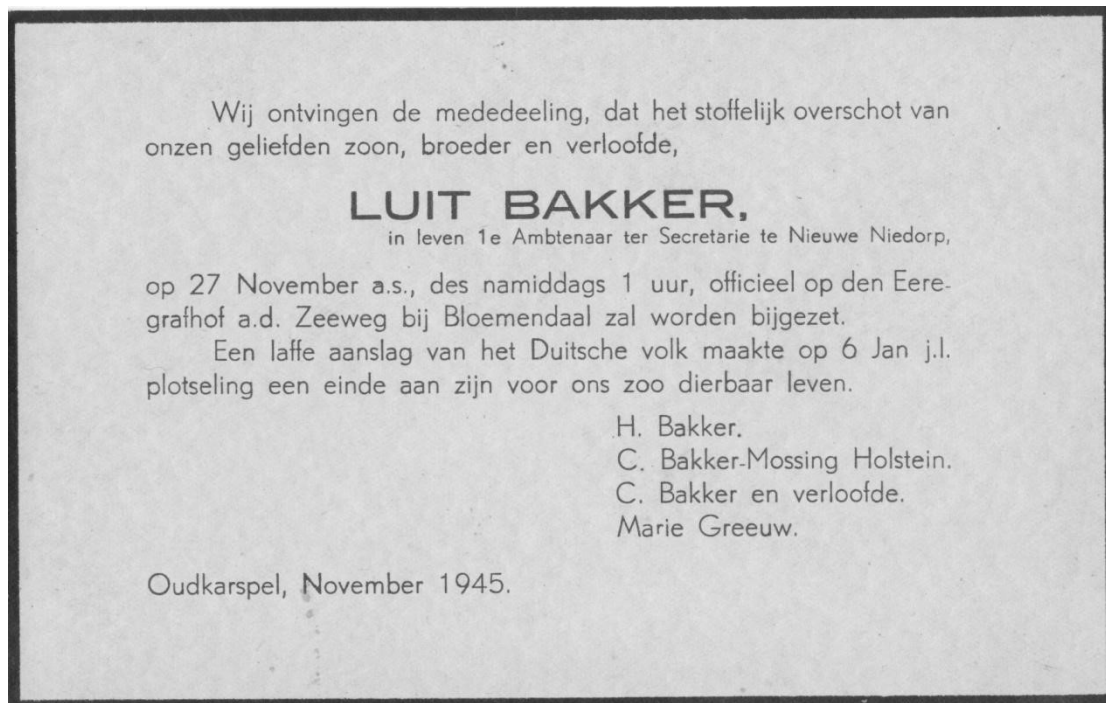
de woede over het onrecht is enorm



geen beleefde formulering...

Eerebegraafplaats Bloemendaal

De begrafenisondernemer, die de lijken in de duinen had begraven, is na de oorlog de enige die de juiste plekken kan aanwijzen. Verzetsmensen hadden al dreigend duidelijk gemaakt dat hij goed moest bijhouden waar de lichamen lagen. De begrafenisondernemer werkte mee met de Duitsers en verdiende er goed aan, dus als hij zijn administratie niet op orde zou hebben zou hij na de oorlog, als boetedoening, grote problemen krijgen. Maar gelukkig bleek bij zijn arrestatie de in beslag genomen administratie correct bijgehouden en Luit Bakker kon daarom ook gevonden worden. Zijn lichaam is op 27 november 1945 op de Eerebegraafplaats in Bloemendaal herbegraven. Broer Cornelis bezoekt nog altijd trouw het graf van Luit.



Officiële herbegravenis Luit Bakker op 27 november 1945